
14

ЕКСПЕРТНА ТА АДВОКАТСЬКА ПРАКТИКА

DOI: <https://doi.org/10.33994/kndise.2020.65.78>
УДК 343.98

Сергій Миколайович Науменко
головний судовий експерт
відділу технічних досліджень документів
лабораторії криміналістичних видів досліджень

E-mail: s.naumenko@kndise.gov.ua

*Київський науково-дослідний інститут судових експертиз
Міністерства юстиції України*

ПІДРОБКА ПОСВІДЧЕНЬ ВОДІЯ ТА СВІДОЦТВ ПРО РЕЄСТРАЦІЮ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ, ЩО ВИГОТОВЛЯЮТЬСЯ НА ПОЛІМЕРНІЙ ОСНОВІ ІІІ ПОКОЛІННЯ, ПРИКЛАДИ З ЕКСПЕРТНОЇ ПРАКТИКИ

На сьогодні в Україні видаються посвідчення водія та свідоцтва про реєстрацію транспортних засобів, які виготовляються на полімерних бланках вже третього покоління, змінилися дизайн, елементи захисту, водночас кількість підробок залишається на достатньо високому рівні, також зловмисники удосконалюють техніку фальшування.

Ключові слова: *посвідчення водія, свідоцтво про реєстрацію транспортних засобів, експертна практика.*

Починаючи з 2014 року, в обіг були введені бланки свідоцтва про реєстрацію транспортних засобів та посвідчення водія на пластиковій основі вже третього покоління, бланки для яких виготовляє Поліграфічний комбінат «Україна». Однак після шести років їх використання, на жаль, можна констатувати, що на сьогодні вказані документи, як і всі попередні аналогічні документи, досить часто і доволі якісно підробляють.

Бланк-картка виготовляється з декількох шарів полімерних матеріалів, в тому числі основи – двох шарів полікарбонату, покритих з обох сторін декількома шарами прозорих плівок. При виготовленні використовуються офсетний і трафаретний способи друку, також використовуються фарби, які мають захисні властивості, серія, номер бланка та реквізити виробника наносяться методом лазерного гравіювання. Тому бланк непогано захищений, а головне – його неможна розшарувати на окремі складові. У той же час персоналізація здійснюється в сервісних центрах МВС децентралізовано за допомогою термопринтера TOPPAN з використанням ретрансферного способу друку – тексти і зображення наносяться на плівку в дзеркальному вигляді, потім плівка наклеюється на бланк. Плівка має захисні голографічні зображення, водночас додатковою захисною плівкою підвищеної стійкості до механічних пошкоджень документ в процесі персоналізації не покривається. Це перше проблемне питання, тому що посвідчення водія та свідоцтва про реєстрацію транспортних засобів дуже швидко пошкоджуються в процесі експлуатації.

Підробки бланків переважно виготовляють шляхом друку з використанням струминних принтерів та термопринтерів з подальшим покриттям захисними плівками, лазерне гравіювання імітують. Під час дослідження таких підробок, як правило, у експертів не виникає труднощів щодо вирішення питання стосовно справжності документа та встановлення способу його друку. Водночас останнім часом в експертній практиці зустрічаються підроблені бланки, виготовлені з використанням офсетного способу друку.

На сьогодні більш якісні підробки виготовляються шляхом видалення первинного змісту персональних даних з офіційно виданих документів та наступного нанесення на справжній бланк вторинної інформації з подальшим покриттям оригінальними захисними плівками. З огляду на те, що при такому способі підробки використовуються оригінальний бланк і захисні плівки, вторинна інформація наноситься термопринтером, такі документи за своїми характеристиками – конструкцією, способами друку і персоналізації – відповідають оригінальним документам. Тому такі документи мають всі елементи захисту, і навіть із застосуванням експертних методів і приладів з різними джерелами освітлення встановити факт підробки або внесення змін досить складно і вдається не завжди. Це друге проблемне питання – повторне використання оригінального бланка, це так би мовити «спадкова» проблема, тому що посвідчення водія та свідоцтва про реєстрацію транспортних засобів усіх трьох поколінь можливо розшарувати, видалити первинні тексти та зображення, а у подальшому нанести інші, вторинні дані.

Слід звернути увагу, що як правило, для нанесення вторинних даних використовують звичайний термопринтер для друку на картках ID1. Водночас термопринтер TOPPAN друкує кольорове зображення тільки у вигляді дрібних рисок, тому при дослідженні необхідно звернути увагу на структуру розташування барвника на фотографії власника посвідчення. Як правило, зображення на підробках має іншу структуру. Ілюстрація відмінностей приведена на рисунках 1, 2.

Рис. 1. Структура розташування барвника на фотографії підробленого посвідчення водія.

Рис. 2. Структура розташування барвника на фотографії оригінального посвідчення водія.

Також необхідно звернути увагу на те, що доволі часто на підроблених документах наявні оригінальні захисні плівки з голографічними зображеннями, це обумовлено тим, що плівки не мають індивідуальних номерів, тому вони обліковуються рулонами. Це третє проблемне питання – налагодження надійного обліку витратних матеріалів.

Останнім часом в експертній практиці зустрічаються випадки, коли на підроблених посвідченнях водія та свідоцтвах про реєстрацію транспортного засобу нанесені захисні плівки з голографічними зображеннями, які схожі на оригінальні, але вони є підробленими. Вони відрізняються, зокрема, відсутністю мікротексту «МВС УКРАЇНИ MIA UKRAINE», що розміщується в меншій емблемі МВС по периметру щита, та відсутністю абрєвіатури «МВС», що розміщується ніби під словом «УКРАЇНИ». Ілюстрація відмінностей приведена на рисунках 3-6.

Рис. 3. Оригінальна плівка – емблема МВС містить мікротекст.

Рис. 4. Підроблена плівка – емблема МВС не містить мікротексту.

Рис. 5. Оригінальна плівка – містить абрєвіатуру «МВС».

Рис. 6. Підроблена плівка – не містить абрєвіатуру «МВС».

Сьогодні при підробці даних документів зловмисники для нанесення лазерного гравіювання намагаються використовувати портативні лазерні маркатори, але мікроструктура знаків відрізняється від оригіналу. Ілюстрація відмінностей приведена на рисунках 7, 8.

Рис. 7. Мікроструктура підробленого лазерного гравіювання.

Рис. 8. Мікроструктура оригінального лазерного гравіювання.

Таким чином, описані документи на пластиковій основі мають ряд суттєвих недоліків. Перераховані фактори сприяють легалізації викрадених і не розмитнених автомобілів, що в свою чергу призводить до іміджевих втрат і недоотримання бюджетом значних коштів, а також використання підроблених водійських посвідчень. Для виправлення ситуації, що склалася, необхідно посилити захист даного виду документів шляхом застосування додаткових методів захисту, наприклад нанесення написів або зображень, які при видаленні персональних даних будуть пошкоджуватися, залишаючи сліди підчищення, нанесення персональних даних способом лазерного гравіювання. Нанесення номера документа після персоналізації методом лазерної перфорації або об'ємного лазерного гравіювання, також необхідно налагодити дивізійний контроль за видатковими матеріалами. Ці питання найбільш ефективно вирішуються при впровадженні централізованої персоналізації даного виду документів.

ПОДДЕЛКА ВОДИТЕЛЬСКИХ УДОСТОВЕРЕНИЙ И СВИДЕТЕЛЬСТВ О РЕГИСТРАЦИИ ТРАНСПОРТНЫХ СРЕДСТВ, ИЗГОТАВЛИВАЕМЫХ НА ПОЛИМЕРНОЙ ОСНОВЕ III ПОКОЛЕНИЯ, ПРИМЕРЫ ЭКСПЕРТНОЙ ПРАКТИКИ

С. Н. Науменко

Описанные документы на пластиковой основе имеют ряд существенных недостатков. Эти факторы способствуют легализации угнанных и непроверенных транспортных средств, что, в свою очередь, приводит к дорогостоящим потерям и нехватке в бюджете значительных средств, а также к использованию поддельных водительских прав. Чтобы исправить эту ситуацию, необходимо усилить защиту документов этого типа путем применения дополнительных методов защиты, например: надписей или изображений, которые будут повреждены при удалении личных данных, оставляя следы стирания, применяя личные данные с помощью лазерной гравировки. Применяя номер документа после персонализации с помощью лазерной перфорации или объемной лазерной гравировки, также необходимо установить эффективный контроль над расходными материалами. Эти

проблеми наиболее эффективно решаются при централизованной персонализации документов этого типа.

Ключевые слова: удостоверение водителя, свидетельство о регистрации транспортных средств, экспертная практика.

FAKE DRIVERS AND CERTIFICATES FOR REGISTRATION OF VEHICLES MANUFACTURED ON POLYMER III GENERATION, EXAMPLE EXAMPLES

S. Naumenko

Thus, the described documents on a plastic basis have a number of significant drawbacks. These factors contribute to the legalization of stolen and non-cleared vehicles, which in turn leads to costly losses and shortfalls in the budget of significant funds, as well as the use of fake driver's licenses. To correct this situation, it is necessary to strengthen the protection of this type of documents by applying additional protection methods, for example: inscriptions or images that will be damaged when deleting personal data, leaving traces of erasing, applying personal data by laser engraving. Applying the document number after personalization by laser perforation or volumetric laser engraving, it is also necessary to establish effective control over consumables. These issues are most effectively resolved when implementing centralized personalization of this type of documents.

Key words: driver's license, vehicle registration certificate, expert practice.

DOI: <https://doi.org/10.33994/kndise.2020.65.79>

УДК 343.98:347.94

Таліна Михайлівна Кравцова
адвокат,
партнер практики сімейного права

E-mail: <mailto:talina.kravtsova@asterslaw.com>;

Юридична фірма «Asters»

БУДІВЕЛЬНО-ТЕХНІЧНА ЕКСПЕРТИЗА ЩОДО НЕПОДІЛЬНОСТІ ЖИТЛОВОГО БУДИНКУ ЯК ЗАСІБ ДОКАЗУВАННЯ В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

У статті розглянуті питання судової експертизи як засобу доказування у цивільному процесі, виокремлені особливості проведення будівельно-технічних експертиз у справах про припинення права на частку у спільному майні.

Ключові слова: цивільний процес, засоби доказування, висновок експерта, будівельно-технічна експертиза, житловий будинок.